

Posudek k diplomové práci

Název: Role asistenta pedagoga u žáka s poruchou autistického spektra

Autorka: Bc. Barbora Hlaváčková

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Olga Kučerová, Ph.D.

Oponentka práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Asistent pedagoga nepatří mezi profese, které by měli v českém školství dlouhou historii. Je to pedagogický pracovník, s jehož pomocí se realizuje podpůrného opatření vzdělávání žáků se speciální vzdělávací potřebou. Asistent si musí najít svoje místo v síti vztahů, ze kterých je upleteno prostředí školy, což nemusí být vždy snadné. Diplomantka vstupovala do psaní své závěrečné práce s velkým nasazením, neboť sama pracovala jako asistentka pedagoga u žáka s poruchou autistického spektra. V této práci se snažila svou osobní zkušenost uchopit také v teoretické rovině.

Posuzovaná práce obsahuje všechny povinné části a z formálního hlediska v ní nevidím žádné nedostatky.

Teoretickou část dělí do tří velkých celků. První se věnuje problematice asistentu pedagoga – zasazení do poradenského systému, osobnosti pedagoga a možným etickým dilematům, které mohou být součástí této profese.

Ve druhé kapitole sumarizuje poznatky o problematice žáků s poruchou autistického spektra. Diplomantka se zaměřila především na projevy chování, které se mohou objevit u žáka na druhém stupni základní školy. Pozitivně hodnotím tu část, ve které si diplomantka všímá, že pubertální období nemá pouze žák s PAS, ale také jeho spolužáci, což může být náročnější právě také pro asistenta pedagoga. Tato kapitola je kvalitně vystavěná také z hlediska provázanosti se samotným výzkumem, neboť se diplomantce podařilo zachytit obecná doporučení pro vzdělávání žáka s PAS a jejich reálnou podobu ve školní třídě (viz 2.4.3 Metodika práce s žákem PAS). Poslední kapitola teoretické části se primárně opírá o poznatky vývojové psychologie. Pojmenovává mezníky vývoje, se kterými se vypořádává člověk v období druhého stupně základní školy.

Teoretický úvod posuzované práce je napsán jako vstup do realizovaného výzkumu. Oceňuji na ní především strukturu a výběr témat. Diplomantka nezahluje čtenáře poznatky, které nesměřují k cíli výzkumu.

V empirické části diplomantka formuluje hlavní cíl práce, který tkví v mapování specifické role asistenta pedagoga u žáka s poruchou autistického spektra. Tento cíl rozvádí ve dvou výzkumných otázkách:

V čem je specifická role asistenta pedagoga u žáka s PAS?

Jaké jsou nejdůležitější aspekty v práci asistenta pedagoga s žákem s PAS?

Hlavní metodou sběru dat představovala série polostrukturovaných rozhovorů. Pozitivně hodnotím, že studentka reflektuje riziko zkreslení při analýze dat, neboť sama působila jako asistentka pedagoga ve třídě, kde byl žák s poruchou autistického spektra.

Pět polostrukturovaných rozhovorů zpracovala s pomocí zakotvené teorie – svůj postup detailně popisuje v kap. 4.2.2 Metoda analýzy dat.

Při analýze dat postupovala ve dvou vlnách - nejprve realizovala primární a následně sekundární analýzu přepsaných rozhovorů.

Na tomto místě si neodpustím drobou připomínku k prezentaci dat. Pro čtenáře je přívětivější základní data o respondentech prezentovat v tabulce.

V sekundární analýze autorka představuje nové kategorie, ve kterých získaná data prezentovala a interpretovala. Postup práce je jasně a přehledně strukturován, veškerá tvrzení jsou podpořena autentickými výpověďmi respondentek. V některých kategoriích bych posílila interpretační složku (např. Autorita AP v rámci vztahů ve třídě).

V závěrečné diskuzi se autorce daří svá zjištění dávat do kontextu aktuálních výzkumných zjištění na toto téma. Jedním z interpretačních pohledů, které autorka zvolila je rozdílný pohled/zkušenost asistentů pedagoga na 1. a 2. stupni základní školy.

Autorka je studentkou učitelského oboru. V rámci obhajoby se zamyslete nad doporučeními, které byste dala pedagogům na 1. a na 2. stupni, kteří mají ve své třídě žáka s PAS a čeká je práce s asistentem pedagoga. Zaměřte se na možné rozdíly z hlediska stupně vzdělání. Vidíte někdy kritické momenty?

Diplomovou práci hodnotím jako zdařilou. Studentka pracovala svědomitě a samostatně. Práce splňuje nároky na daný typ práce, proto ji doporučuji k obhajobě.

26.8.2021

Mgr. et Mgr. Olga Kučerová, Ph.D.